

Sygn. akt I ACz 2114/14

POSTANOWIENIE

Dnia 26 listopada 2014 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie, Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Jan Kremer

po rozpoznaniu w dniu 26 listopada 2014 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa Syndyka Masy Upadłości (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K.

przeciwko A. T.

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanej na postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 10 września 2014 roku, sygn. akt IX GC 243/14

postanawia:

oddalić zażalenie.

Sygn. akt I ACz 2114/14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy oddalił wniosek pozwanej A. T. o ustanowienie dla niej pełnomocnika z urzędu.

W motywach powyższego rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy, odwołując się do art. 117 § 2 i § 5 k.p.c. a także treści złożonych przez pozwaną oświadczenia o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania oraz przedłożonych dokumentów i pisemnych wyjaśnień, stwierdził, że wniosek o ustanowienie pełnomocnika nie zasługuje na uwzględnienie z dwóch powodów: 1/ pozwana nie wykazała, że nie ma dostatecznych środków na poniesienie kosztów procesu bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie oraz rodziny, a więc również wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego, 2/ Sąd uznał, że udział w sprawie profesjonalnego pełnomocnika nie jest konieczny.

Odnośnie sytuacji majątkowej pozwanej, Sąd Okręgowy stwierdził, że pozwana ma możliwość zgromadzenia środków pozwalających na pokrycie kosztów profesjonalnego pełnomocnika. Zdaniem Sądu Okręgowego posiadanie udziałów w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością, a także pełnienie funkcji prezesa w spółce aktywnie działającej na rynku pozwala na ocenę, że poniesienie kosztów wynagrodzenia adwokata nie spowoduje uszczerbku w koniecznym utrzymaniu pozwanej i jej rodziny. Potrzeby udziału w sprawie profesjonalnego pełnomocnika nie uzasadnia ani charakter zgłoszonego roszczenia, ani stopień skomplikowania sprawy, ani też do dotychczasowy sposób działania pozwanej w procesie.

W złożonym zażaleniu pozwana wniosła o uchylenie w całości zaskarżonego postanowienia.

W uzasadnieniu wytknęła Sądowi I instancji błędne uznanie, że pozwana ma możliwość zgromadzenia środków na pokrycie kosztów wynagrodzenia profesjonalnego pełnomocnika, podczas środki, którymi miesięcznie dysponuje, wystarczają jedynie na pokrycie niezbędnych potrzeb rodziny. Podała, że funkcję prezesa zarządu w (...) sp. z o.o. pełni społecznie, nie uzyskuje z tego tytułu żadnego wynagrodzenia. Zdaniem skarżącej również charakter sprawy, stopień jej skomplikowania oraz okoliczność, że przeciwnik procesowy jest reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, przemawia za uwzględnieniem wniosku, gdyż pozwana samodzielnie nie jest w stanie bronić swoich praw.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Kodeks postępowania cywilnego przewiduje możliwość domagania się ustanowienia adwokata lub radcy prawnego z urzędu niezależnie od uprzedniego zwolnienia strony od kosztów sądowych.

Przyznanie stronie niezwolnionej od kosztów pełnomocnika z urzędu uzależnione jest od wykazania, że jej sytuacja majątkowa wynikająca ze złożonego oświadczenia o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania nie pozwala jej na ustanowienie pełnomocnika z wyboru bez uszczerbku utrzymania koniecznego jej i jej rodziny (art. 117 § 2 k.p.c.). Dopiero jeżeli strona wykaże według zasad określonych w wymienionym wyżej przepisie, że nie jest w stanie ponieść sama kosztów wynagrodzenia pełnomocnika z wyboru, to Sąd ustanowi dla niej pełnomocnika, jeśli uzna, że jego udział w sprawie jest potrzebny (art. 117 § 5 k.p.c.).

Udział pełnomocnika z urzędu w osobie adwokata lub radcy prawnego w sprawie Sąd może uznać za potrzebny, gdy strona wnosząca o jego ustanowienie wykazuje nieporadność, ma trudności z samodzielnym podejmowaniem czynności procesowych albo gdy sprawa jest skomplikowana pod względem faktycznym lub prawnym. (por. Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 23 września 1964 r., sygn. akt II PZ 46/64, postanowieniu z dnia 14 stycznia 2002 r., sygn. akt PZ 99/01 i wyroku z dnia 19 lutego 2010 r. sygn. akt IV CSK 318/09).

W okolicznościach rozpoznawanej sprawy Sąd Okręgowy trafnie uznał, że nie została spełniona żadna z określonych w art. 117 § 2 i 5 k.p.c.

Sąd Apelacyjny podziela w całej rozciągłości ustalenia faktyczne i wywody prawne poczynione przez Sąd I instancji w tym zakresie.

W ustalonej przez Sąd I instancji sytuacji majątkowej pozwanej, na podstawie przedłożonego przez pozwaną oświadczenia majątkowego, oraz przedłożonych dokumentów, należy uznać, że pozwana nie uprawdopodobniła, że nie jest w stanie ponieść kosztów wynagrodzenia pełnomocnika z wyboru, bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny (art. 117 § 2 k.p.c.). Sąd I instancji trafnie podkreślił fakt posiadania przez pozwaną udziałów w trzech spółkach prawa handlowego oraz fakt piastowania przez pozwaną funkcji członka zarządu. Nadto wskazać należy, że choć pozwana zadeklarowała, że posiada nieruchomością zabudowaną domem w G., który jest obciążony w postępowaniu egzekucyjnym, to nie uprawdopodobniła, że skala obciążeń prawnych na tym składniku majątkowym uniemożliwia jego wykorzystanie jako zabezpieczenie kredytu, zaciągniętego z przeznaczeniem na pokrycie wynagrodzenia adwokata. Ponadto w ocenie Sądu Apelacyjnego pozwana nie uprawdopodobniła, że osiągnęte przez nią przychody w kwocie 366 zł z tytułu stosunku pracy w 1/3 wymiaru czasu pracy, wyczerpują w całości lub w przeważającej części jej możliwości zarobkowe. Choć powołała się okoliczność pozostawania w leczeniu psychiatrycznym, to pomimo wezwania Sądu, nawet do zażalenia nie przedłożyła stosownego zaświadczenia na tę okoliczność. Zatem pozwana nie uprawdopodobniła, że z przyczyn od niej niezależnych nie mogła znaleźć zatrudnienia w wyższym wymiarze czasu pracy, celem pozyskania w szczególności środków finansowych na wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika.

Trafna jest również ocena Sądu I instancji, że pozwana nie jest osobą nieporadną, która wymaga pomocy w prowadzeniu sprawy sądowej. Również charakter sprawy i stopień jej skomplikowania nie jest tego rodzaju, że

przekracza możliwość samodzielnego działania pozwanej w tym postępowaniu. W tym kontekście warto wskazać, że pozwana w odpowiedzi na pozew wniosła o połączenie niniejszej sprawy ze sprawami toczącymi się przed Sądem Okręgowym w Krakowie od sygn. akt IX GC 244/14 oraz IX GC 245/14 do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia uzasadniając to takim samym przedmiotem sporu, uzasadnieniem faktycznym, zgłoszonymi przez powoda dowodami. Sąd Apelacyjny z urzędu stwierdza, że w sprawach tych, Sądy obydwu instancji, rozpoznając sprawę z wniosku pozwanej o ustanowienie pełnomocnika z urzędu zgodnie stwierdziły, że charakter zgłoszonego roszczenia oraz stopień skomplikowania sprawy nie jest tego rodzaju, by uzasadniał ustanowienie dla pozwanej profesjonalnego pełnomocnika z urzędu (zob. postanowienia Sądu Okręgowego z dnia 2 lipca 2014 r., IX GC 244/14, 3 lipca 2014 roku, IX GC 245/14 oraz postanowienia Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 23 września 2014 r., I ACz 1590/14 i I ACz 1591/14). Powyższa konstatacja zachowuje aktualność również w okolicznościach niniejszej sprawy. Nadto zachowania procesowe pozwanej nie uzasadniają uwzględnienia wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. Pozwana w sposób jasny formułuje swoje stanowisko procesowe i zrozumiale je uzasadnia. Nie ma trudności z samodzielnym podejmowaniem czynności procesowych. Pozwana nie wykazała również, że jej stan zdrowia fizycznego lub psychicznego uniemożliwia jej sprawne działanie przez sądem, czemu powinna uczynić zadość, przedkładając stosowne opisane wyżej dokumenty.

Analiza akt sprawy prowadzi do wniosku, że pozwana zna materię faktyczną i prawną, związaną z dochodzonym roszczeniem, ze względu na to, że w przeszłości pełniła funkcję członka zarządu w upadłej spółce. Natomiast podnoszona przez pozwaną okoliczność, że przeciwnik procesowy występuje z profesjonalnym pełnomocnikiem nie może stanowić wystarczającej podstawy do uwzględnienia wniosku, wobec braku spełnienia przez złożony wniosek ustawowych przesłanek z art. 117 k.p.c.

W tym stanie Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.